

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งวิเคราะห์ลักษณะข้อความรู้ที่ปรากฏในวิทยานิพนธ์ของมหาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในช่วงปีการศึกษา 2525 - 2528 จำนวนทั้งสิ้น 1,206 เล่ม โดยผู้วิจัยทำการบันทึกข้อมูลจากวิทยานิพนธ์ด้วยตนเอง โดยใช้แบบวิเคราะห์ลักษณะข้อความรู้ของงานวิจัยทางการศึกษาเป็นเครื่องมือในการวิจัย และวิเคราะห์ข้อมูลโดยคำนวณหาความถี่ ร้อยละ และการวิเคราะห์เนื้อหา ข้อค้นพบที่ได้มีดังนี้

1. สถานภาพของวิทยานิพนธ์ และสถานภาพของครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในช่วงปีการศึกษา 2525 - 2528

วิทยานิพนธ์ที่มหาบัณฑิตผลิตออกมาในช่วงปีการศึกษา 2525-2528 เป็นวิทยานิพนธ์ในปีการศึกษา 2528 มากที่สุด รองลงมาตามลำดับคือ ปีการศึกษา 2527 และปีการศึกษา 2525 ส่วนในปีการศึกษา 2526 นั้น มีวิทยานิพนธ์จำนวนน้อยที่สุด และปริมาณงานวิทยานิพนธ์มีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้นโดยเฉพาะในช่วงปีการศึกษา 2526-2527 และ 2527-2528 และภาควิชาที่มีวิทยานิพนธ์มากเป็นอันดับ 1 คือ ภาควิชามัธยมศึกษา ส่วนภาควิชาที่มีวิทยานิพนธ์น้อยที่สุดคือ ภาควิชาสารัตถศึกษา

ในด้านสถานภาพของมหาบัณฑิตที่จบในช่วงปีการศึกษา 2525-2528 นั้น พบว่าส่วนใหญ่เป็นมหาบัณฑิตหญิงมากกว่าชาย ยกเว้นภาควิชาบริหารการศึกษา ภาควิชาโลตทัศน์ศึกษา และภาควิชาพลศึกษาที่เป็นชายมากกว่าหญิง ในด้านอายุของมหาบัณฑิตโดยส่วนรวมนั้นมีอายุเฉลี่ย 30.83 ปี โดยมหาบัณฑิตภาควิชาบริหารการศึกษาเป็นภาควิชาที่มีอายุเฉลี่ยสูงสุด ส่วนมหาบัณฑิตภาควิชาจิตวิทยาที่มีอายุเฉลี่ยต่ำสุด นอกจากนี้ในด้านสภาพการทำงานของมหาบัณฑิตพบว่า มหาบัณฑิตประมาณร้อยละ 85.7 มีงานทำแล้ว โดยเป็นครูโรงเรียนรัฐบาลมากที่สุด

2. ลักษณะข้อความรู้ในวิทยานิพนธ์ของครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในช่วงปีการศึกษา 2525 - 2528

2.1 ด้านประเภทของข้อความรู้

โดยภาพรวมแล้ว ข้อความรู้ในวิทยานิพนธ์ที่มหาบัณฑิตผลิตออกมา ในช่วงปีการศึกษา 2525-2528 เป็นข้อความรู้ที่อธิบายสภาพของตัวแปรมากกว่าข้อความรู้ที่อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร เฉพาะภาควิชาจิตวิทยา ภาควิชาโลตทัศน์ศึกษา และภาควิชาวิจัยการศึกษา

เท่านั้น ที่ปริมาณงานวิทยานิพนธ์มุ่งศึกษาข้อความรู้ที่อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรมากกว่าข้อความรู้ที่มุ่งอธิบายสภาพของตัวแปร

2.2 ด้านสาระทางการศึกษาของข้อความรู้

โดยส่วนรวมแล้ว วิทยานิพนธ์ของมหานัทเขตที่ผลิตออกมาในช่วงปีการศึกษา 2525-2528 ส่วนใหญ่ศึกษาในสาระเกี่ยวกับส่วนประกอบทางการศึกษาและการจัดการศึกษา สำหรับสาระเกี่ยวกับพื้นฐานทางการศึกษา การวิจัยทางการศึกษา การศึกษาโครงการและสาระอื่นที่ไม่เกี่ยวกับการศึกษามีการศึกษาเป็นส่วนน้อย

เมื่อพิจารณาแยกตามภาควิชา พบว่า สาระทางการศึกษาที่มหานัทเขตสนใจเป็นอันดับหนึ่งนั้นเหมือนกันทุกภาควิชา คือ ด้านส่วนประกอบทางการศึกษาและการจัดการศึกษา สำหรับอันดับรองลงมานั้นปรากฏความแตกต่างระหว่างภาควิชา โดยมหานัทเขตภาควิชาจิตวิทยา ภาควิชาสารัตถศึกษา ภาควิชาโสตทัศนศึกษา และภาควิชามัธยมศึกษาสนใจศึกษาด้านพื้นฐานทางการศึกษา มหานัทเขตภาควิชาประถมศึกษา ภาควิชาพลศึกษาและภาควิชาอุดมศึกษา สนใจศึกษาด้านการศึกษาโครงการ มหานัทเขตภาควิชาวิจัยการศึกษาศนใจศึกษาด้านการวิจัยทางการศึกษา มหานัทเขตภาควิชาพยาบาลศึกษาศนใจศึกษาสาระที่ไม่เกี่ยวกับการศึกษา และมหานัทเขตภาควิชาบริหารการศึกษาศนใจในด้านพื้นฐานทางการศึกษาและการศึกษาโครงการ

3. บริบทของข้อความรู้ ในวิทยานิพนธ์ของครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในช่วงปีการศึกษา 2525-2528

3.1 ระดับการศึกษา และวิชาที่เกี่ยวข้อง

วิทยานิพนธ์ที่มหานัทเขต ผลิตออกมาในช่วงปีการศึกษา 2525-2528 ส่วนใหญ่เป็นการศึกษาในระบบ โดยศึกษาในระดับมัธยมศึกษามากที่สุด รองลงมาตามลำดับคือระดับประถมศึกษา ระดับอุดมศึกษา ส่วนระดับก่อนประถมศึกษามีการศึกษาเพียงเล็กน้อย สำหรับการศึกษา นอกกระบวนที่มีการศึกษาเพียงเล็กน้อยนั้น ส่วนใหญ่เป็นการศึกษาผู้ใหญ่ มีการศึกษาชุมชนหรือพัฒนาชุมชน การศึกษาจัดนิเคช การศึกษาสตรี และกิจกรรมองค์การเยาวชนบ้างเป็นส่วนน้อย และไม่มีการศึกษาแม่และเด็กเลย สำหรับบริบทของข้อความรู้ด้านวิชาที่เกี่ยวข้องนั้น ศึกษาโดยไม่เกี่ยวข้องกับวิชาใดมากที่สุด และศึกษาเกี่ยวข้องกับวิชาทางด้านทักษะ (ได้แก่ คณิตศาสตร์ ภาษาไทย และภาษาอังกฤษ) พลศึกษา วิทยาศาสตร์ กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต และพยาบาลศึกษา เป็นอันดับรองลงมา สำหรับการศึกษาเกี่ยวข้องกับวิชาศิลปศึกษาและวิชาการศึกษานั้นไม่ปรากฏเลย

3.2 ประเภทของข้อมูล

ประเภทของข้อมูลที่มหานัทเขตศึกษาส่วนใหญ่ เป็นข้อมูลการประเมินสภาพหรือพฤติกรรมตามการรับรู้ของกลุ่มตัวอย่าง รองลงมาเป็นข้อมูลสภาพจริงหรือพฤติกรรมจริง และ

มีเพียงส่วนน้อยที่เป็นข้อมูลในลักษณะผลการประเมินสภาพ หรือพฤติกรรมโดยผู้วิจัยหรือผู้ช่วยวิจัย ข้อมูลที่เป็นความคิดเห็นทั่วไป และข้อมูลที่ได้จากเครื่องคอมพิวเตอร์

3.3 แหล่งของข้อมูล

แหล่งของข้อมูลที่มีบทบาทใช้มากที่สุด คือ นักเรียน/นักศึกษา รองลงมา คือ ครู/อาจารย์ โดยเป็นนักเรียนและครู/อาจารย์ในระดับมัธยมศึกษามากที่สุด ส่วนแหล่งข้อมูลอื่น ได้แก่ ผู้บริหาร เอกสาร ศึกษานิเทศก์ ผู้ปกครอง นักการศึกษา นักวิจัย พยาบาลหรือผู้ป่วย มีใช้บ้างเล็กน้อย โดยแหล่งข้อมูลที่ใช้บ่อยในสังกัดกรมสามัญศึกษามากที่สุด รองลงมาตามลำดับ คือ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ทบวงมหาวิทยาลัย และกรุงเทพมหานคร ในด้านพื้นที่ที่ศึกษา พบว่า มีการเก็บข้อมูลจากทั้ง 4 ภาค และมักเป็นจังหวัดใหญ่ โดยภาคที่มีการศึกษามากที่สุดคือภาคกลาง โดยเฉพาะกรุงเทพมหานคร รองลงมาตามลำดับคือ ภาคตะวันออก เชียงเหนือ โดยเฉพาะจังหวัดมหาสารคาม ภาคเหนือ โดยเฉพาะจังหวัดเชียงใหม่ ภาคใต้ โดยเฉพาะจังหวัดภูเก็ต และมีการใช้แหล่งข้อมูลทั่วประเทศบ้างเล็กน้อย

4. วิธีการศึกษาข้อความรู้ในวิทยานิพนธ์ของครุศาสตร์มหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในช่วงปีการศึกษา 2525-2528

4.1 ประเภทของการวิจัย กาลของข้อความรู้และประเภทของระเบียบวิธีวิจัย

วิทยานิพนธ์ที่มหาบัณฑิต ผลิตออกมาในช่วงปีการศึกษา 2525-2528 ส่วนใหญ่เป็นการวิจัยประยุกต์ สำหรับการวิจัยบริสุทธิ์ การวิจัยประดิษฐ์ และการวิจัยเชิงประเมินนั้นมีเป็นส่วนน้อย ข้อความรู้ที่ได้จากการวิจัยส่วนใหญ่เป็นเรื่องของปัจจุบันขณะที่ทำการวิจัย มีเพียงส่วนน้อยที่เป็นเรื่องของอดีตและอนาคต ระเบียบวิธีวิจัยที่ใช้ส่วนใหญ่ใช้วิธีวิจัยเชิงบรรยาย โดยเฉพาะประเภทการสำรวจ ส่วนวิธีวิจัยกึ่งทดลองหรือเชิงทดลองและวิธีวิจัยเชิงประวัติศาสตร์มีเพียงส่วนน้อย และไม่มีการศึกษาเฉพาะกรณีเลย

4.2 เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

มหาบัณฑิตใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลมากที่สุด รองลงมาคือ แบบสอบหรือแบบทดสอบ ส่วนเครื่องมืออื่นนั้นมีการใช้บ้างเล็กน้อย

5. ลักษณะ บริบทและวิธีการศึกษาข้อความรู้ในวิทยานิพนธ์ของครุศาสตร์มหาบัณฑิต เฉพาะที่ศึกษาสาระด้านส่วนประกอบทางการศึกษาและการจัดการศึกษา

5.1 ลักษณะของข้อความรู้ด้านส่วนประกอบทางการศึกษาและการจัดการศึกษา

โดยทั่วไปแล้วข้อความรู้ในวิทยานิพนธ์ของมหาบัณฑิตที่ศึกษาสาระด้านส่วนประกอบทางการศึกษาและการจัดการศึกษา เป็นข้อความรู้ที่อธิบายสภาพของตัวแปรในปริมาณใกล้เคียงกับข้อความรู้ที่อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร มีเฉพาะภาควิชาวิจัยการศึกษา และภาควิชาโสตทัศนศึกษา ที่ศึกษาข้อความรู้ที่อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรมากกว่าข้อความรู้ที่อธิบาย

สภาพของตัวแปร และภาควิชาบริหารการศึกษากับภาควิชาอุดมศึกษาที่ศึกษาข้อความรู้ที่อธิบายสภาพของตัวแปรมากกว่า เมื่อพิจารณาในสาระย่อยพบว่า มี 2 สาระ คือ สาระในด้านผู้เรียนและผลผลิต ที่มีการศึกษาเพื่อมุ่งอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรมากกว่ามุ่งอธิบายสภาพของตัวแปร โดยทั่วไปแล้ววิทยานิพนธ์ที่ศึกษาสาระด้านส่วนประกอบทางการศึกษาและการจัดการศึกษานั้น ศึกษาสาระในเรื่องของการจัดการศึกษามากที่สุด โดยเฉพาะในเรื่องกระบวนการเรียนการสอน รองลงมาตามลำดับ คือ สาระเกี่ยวกับบริบททางการศึกษา ผู้เรียน และผลผลิต ส่วนสาระในด้านเนื้อหา และหลักสูตรนั้นมีการศึกษาค่อนข้างน้อย

เมื่อพิจารณาแต่ละภาควิชาปรากฏว่า มหาวิทยาลัยที่สนใจสาระย่อยด้านการจัดการศึกษามากที่สุด คือ มหาวิทยาลัยภาควิชาประถมศึกษา ภาควิชามัธยมศึกษา และภาควิชาโสตทัศนศึกษา มหาวิทยาลัยที่สนใจสาระย่อยด้านผู้เรียนมากที่สุด คือ มหาวิทยาลัยภาควิชาจิตวิทยา ภาควิชาพลศึกษา และภาควิชาวิจัยการศึกษา มหาวิทยาลัยที่สนใจสาระย่อยด้านบริบททางการศึกษามากที่สุด คือ มหาวิทยาลัยภาควิชาสัตตศึกษา ภาควิชาอุดมศึกษา และภาควิชาบริหารการศึกษ ส่วนมหาวิทยาลัยที่สนใจสาระย่อยด้านเนื้อหามากที่สุดมีเพียงมหาวิทยาลัยพยาบาลศึกษาเท่านั้น

5.2 ลักษณะ บริบทและวิธีการศึกษาข้อความรู้ในแต่ละด้านของส่วนประกอบทางการศึกษาและการจัดการศึกษา

5.2.1 เฉพาะวิทยานิพนธ์ที่ศึกษาสาระด้านการจัดการศึกษา

ก. กระบวนการเรียนการสอน

ได้มีการศึกษาสาระย่อยด้านกระบวนการเรียนการสอนโดยส่วนรวมมากที่สุด รองลงมาตามลำดับคือ สาระย่อยด้านอุปกรณ์การสอน/สื่อการสอน กิจกรรมการเรียนการสอน กิจกรรมพิเศษ/กิจกรรมเสริมหลักสูตร วิธีสอน การวัดและประเมินผล แบบเรียน หนังสืออ่านประกอบ และมีการศึกษาบ้างเล็กน้อยในสาระด้านการสอนซ่อมเสริม แบบเรียนสำเร็จรูป การจัดสภาพแวดล้อม แผนการสอน และอื่นๆ และไม่มีการศึกษาเลยในด้านการเตรียมการสอนและคู่มือครู

ในด้านบริบทของข้อความรู้จากวิทยานิพนธ์ที่ศึกษาสาระด้านการจัดการศึกษาเกี่ยวกับกระบวนการเรียนการสอนนั้น พบว่า

1. ส่วนใหญ่เป็นการศึกษาในระบบ โดยศึกษาในระดับมัธยมศึกษามากที่สุด โดยเฉพาะมัธยมศึกษาตอนปลาย รองลงมาตามลำดับคือ ระดับประถมศึกษา ระดับอุดมศึกษา โดยเฉพาะระดับอนุปริญา/ปริญาตรี และมีการศึกษาบ้างเล็กน้อย ในระดับก่อนประถมศึกษา ส่วนการศึกษานอกระบบที่ศึกษาทั้งหมดเป็นการศึกษาผู้ใหญ่

2. ส่วนใหญ่เป็นการศึกษาที่ไม่เกี่ยวข้องกับวิชาใดโดยเฉพาะ รองลงมาตามลำดับคือ ศึกษาเกี่ยวข้องกับวิชาทางด้านทักษะ (ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และคณิต-

ศาสตร์) กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต และวิชาวิทยาศาสตร์ ส่วนวิชาอื่นมีการศึกษาบ้างเล็กน้อย และไม่มีการศึกษาเกี่ยวข้องกับวิชาศิลปศึกษาเลย

3. ส่วนใหญ่ข้อมูลที่ใช้ศึกษาเป็นข้อมูลการประเมินสภาพหรือพฤติกรรมตามการรับรู้ของกลุ่มตัวอย่าง รองลงมาเป็นข้อมูลสภาพจริงหรือพฤติกรรมจริง และมีเพียงส่วนน้อยที่เป็นการประเมินสภาพหรือพฤติกรรมโดยผู้วิจัยหรือผู้ช่วยวิจัย และที่เป็นความคิดเห็นทั่วไป สำหรับสาระย่อยที่มีการใช้ข้อมูลสภาพจริงหรือพฤติกรรมจริงมากที่สุด ได้แก่ สาระด้านวิธีสอน อุปกรณ์การสอน/สื่อการสอน แบบเรียน/หนังสืออ่านประกอบ และกิจกรรมการเรียนการสอน

4. ส่วนใหญ่ใช้แหล่งข้อมูลที่เป็นนักเรียนนักศึกษา รองลงมาตามลำดับคือ ครู/อาจารย์ ผู้บริหารและเอกสาร โดยแหล่งข้อมูลที่ศึกษานั้นอยู่ในสังกัดกรมสามัญศึกษา มากที่สุด รองลงมาตามลำดับอยู่ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กรุงเทพมหานคร ทบวงมหาวิทยาลัย และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน

5. พื้นที่ที่ศึกษานั้นมีทั้ง 4 ภาคและมักเป็นจังหวัดใหญ่ โดยภาคที่มีการศึกษามากที่สุดคือ ภาคกลาง โดยเฉพาะกรุงเทพมหานคร รองลงมาตามลำดับคือภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยเฉพาะจังหวัดมหาสารคาม ภาคเหนือ โดยเฉพาะจังหวัดเชียงใหม่ และภาคใต้ โดยเฉพาะจังหวัดสงขลา

ในด้านวิธีการศึกษาข้อความรู้จากวิทยานิพนธ์ที่ศึกษาสาระด้านการจัดการศึกษาเกี่ยวกับกระบวนการเรียนการสอน พบว่า

1. ส่วนใหญ่เป็นการวิจัยประยุกต์ มีเพียงส่วนน้อยที่เป็นการวิจัยเชิงประเมิน ได้แก่ สาระที่ศึกษาเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลและแบบเรียน/หนังสืออ่านประกอบ ส่วนการวิจัยบริสุทธิ์และการวิจัยประดิษฐ์ไม่มีเลย ข้อความรู้อันได้จากการวิจัยส่วนใหญ่เป็นเรื่องของปัจจุบันขณะที่ทำวิจัย สำหรับการศึกษาเกี่ยวกับอดีตและอนาคตมีบ้างเล็กน้อย ระเบียบวิธีวิจัยที่ใช้ส่วนใหญ่คือ วิธีวิจัยเชิงบรรยาย ประเภทการวิจัยสำรวจ รองลงมาเป็นวิธีวิจัยกึ่งทดลอง/กึ่งทดลอง โดยมีการใช้วิธีวิจัยเชิงประวัติศาสตร์บ้างเล็กน้อย สำหรับสาระเกี่ยวกับวิธีสอน และอุปกรณ์การสอน/สื่อการสอน ศึกษาโดยใช้วิธีวิจัยกึ่งทดลอง/กึ่งทดลองมากกว่าวิธีวิจัยเชิงบรรยาย

2. เครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลที่ใช้มากที่สุดคือ แบบสอบถาม รองลงมาคือ แบบสอบหรือแบบทดสอบ ส่วนเครื่องมือประเภทอื่นมีใช้บ้างเป็นส่วนน้อย

ข. กระบวนการบริหารการศึกษา

ได้มีการศึกษาสาระย่อยด้านการนิเทศการศึกษามากที่สุด รองลงมาตามลำดับคือ สาระย่อยด้านการจัดการศึกษา กระบวนการบริหารการศึกษาโดยส่วนรวม กระบวนการบริหารด้านอื่น ๆ และการบริหารงานวิชาการ และมีการศึกษาบ้างเล็กน้อยในสาระย่อยด้านการบริหารงานบุคคล การจัดองค์การ/โครงสร้างการบริหาร การบริหารด้านการเงิน

และการวางแผน ส่วนสาระย่อยด้านนโยบาย และการบริหารอาคารสถานที่ที่ไม่มีการศึกษาเลย
ในด้านบริบทของข้อความรู้จากวิทยานิพนธ์ที่ศึกษาระดับด้านการ
จัดการศึกษาเกี่ยวกับกระบวนการบริหารการศึกษา พบว่า

1. ส่วนใหญ่เป็นการศึกษาในระบบ โดยศึกษาในระดับมัธยมศึกษา
มากที่สุด โดยเฉพาะมัธยมศึกษาตอนปลาย รองลงมาตามลำดับคือ ระดับประถมศึกษาและระดับอุดม
ศึกษา และมีการศึกษาบ้างเล็กน้อยในระดับก่อนประถมศึกษา เป็นที่น่าสังเกตว่าสาระย่อยด้านการ
วางแผนนั้นมีศึกษาในระดับประถมศึกษาเพียงระดับเดียว ส่วนการศึกษานอกระบบนั้นมีเพียงส่วนน้อย
ได้แก่ การศึกษาผู้ใหญ่ การศึกษาชุมชน/พัฒนาชุมชน และการศึกษาจัดพิเศษ/การศึกษาต่อเนื่อง

2. ส่วนใหญ่เป็นการศึกษาที่ไม่เกี่ยวข้องกับวิชาใดโดยเฉพาะ
และมีการศึกษาบ้างเป็นส่วนน้อยในวิชาวิทยาศาสตร์ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ กลุ่มการทำงานพื้นฐาน
อาชีพ คณิตศาสตร์ สุขศึกษา วิชาชีพ การฝึกประสบการณ์วิชาชีพ สังคมศึกษา พลศึกษา และ
พยาบาลศึกษา

3. ข้อมูลที่ใช้ศึกษาส่วนใหญ่เป็นข้อมูลในลักษณะการประเมินสภาพ
หรือพฤติกรรมตามการรับรู้ของกลุ่มตัวอย่าง รองลงมาเป็นข้อมูลสภาพจริงหรือพฤติกรรมจริง และ
ข้อมูลที่เป็นความคิดเห็นทั่วไป

4. ส่วนใหญ่ใช้แหล่งข้อมูลที่เป็นผู้บริหาร รองลงมาคือ ครู/
อาจารย์ และเอกสาร ส่วนแหล่งข้อมูลที่มีการใช้เป็นส่วนน้อย ได้แก่ ศึกษานิเทศก์ นักเรียน
ผู้ปกครอง และนักการศึกษา สำหรับสังกัดของแหล่งข้อมูลที่ศึกษานั้นอยู่ในสังกัดกรมสามัญศึกษา
มากที่สุด รองลงมาคือ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติและกระทรวง
มหาดไทย

5. พื้นที่ที่ศึกษานั้นมีทั้ง 4 ภาค และมักเป็นจังหวัดใหญ่ โดยภาค
ที่มีการศึกษามากที่สุด คือ ภาคกลาง โดยเฉพาะกรุงเทพมหานคร รองลงมาตามลำดับ คือภาค
เหนือ โดยเฉพาะจังหวัดเชียงใหม่และลำปาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยเฉพาะจังหวัด
มหาสารคามและภาคใต้โดยเฉพาะจังหวัดสงขลา

ในด้านวิธีการศึกษาข้อความรู้จากวิทยานิพนธ์ที่ศึกษาระดับด้าน
การจัดการศึกษาเกี่ยวกับกระบวนการบริหารการศึกษา พบว่า

1. ทั้งหมดเป็นการการวิจัยประยุกต์ ข้อความรู้ที่ได้จากการวิจัย
ส่วนใหญ่เป็นเรื่องของปัจจุบันขณะที่ทำวิจัย สำหรับการศึกษาเกี่ยวกับอดีตหรืออนาคตมีบ้างเล็กน้อย
ระเบียบวิธีวิจัยที่ใช้ส่วนใหญ่คือ วิธีวิจัยเชิงบรรยาย โดยเฉพาะประเภทการสำรวจ และมีการใช้
วิธีวิจัยเชิงประวัติศาสตร์บ้างเล็กน้อยในสาระย่อยด้านการจัดการศึกษา

2. เครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลที่ใช้มากที่สุดคือ แบบสอบถาม

รองลงมาคือ แบบสัมภาษณ์ และแบบวิเคราะห์งาน สำหรับเครื่องมือประเภทอื่นมีใช้บ้างเป็นส่วนน้อย

5.2.2 เฉพาะวิทยานิพนธ์ที่ศึกษาสาระด้านบริบททางการศึกษา

ได้มีการศึกษาในสาระย่อยเกี่ยวกับตัวครูมากที่สุด รองลงมาคือ สาระย่อยเกี่ยวกับโรงเรียน และมีการศึกษาเพียงเล็กน้อยในสาระย่อยด้านผู้บริหาร บุคลากรอื่น บริบทด้านอื่นๆ ผู้ปกครอง และชุมชน

ในด้านบริบทของข้อความรู้จากวิทยานิพนธ์ที่ศึกษาสาระด้านบริบททางการศึกษานั้น พบว่า

1. ส่วนใหญ่เป็นการศึกษาในระบบโดยศึกษาในระดับมัธยมศึกษา มากที่สุด รองลงมาตามลำดับคือ ระดับอุดมศึกษาและระดับประถมศึกษา ส่วนระดับก่อนประถมศึกษา มีการศึกษาเพียงส่วนน้อย สำหรับการศึกษาออกนอกระบบนั้นมีเพียงส่วนน้อย ได้แก่ การศึกษาผู้ใหญ่ การศึกษาชุมชนหรือพัฒนาชุมชน และการศึกษาศตริ
2. ส่วนใหญ่เป็นการศึกษาโดยไม่เกี่ยวข้องกับวิชาใด รองลงมา ซึ่งเป็นเพียงส่วนน้อยเกี่ยวข้องกับวิชาพลศึกษา การฝึกประสบการณ์วิชาชีพ คณิตศาสตร์ ภาษาไทย และวิทยาศาสตร์ และไม่มีการศึกษาเกี่ยวกับวิชาศิลปศึกษา วิชาชีพ กิจกรรมแนะแนวหรือสอนซ่อม เสริม วิชาการศึกษา สถิติศาสตร์ วิธีวิทยาการวิจัย และการวัดและการประเมินผลเลย
3. ข้อมูลที่ใช้ศึกษาส่วนใหญ่เป็นข้อมูลการประเมินสภาพหรือ พฤติกรรมตามการรับรู้ของกลุ่มตัวอย่าง รองลงมาซึ่งเป็นเพียงส่วนน้อยคือข้อมูลสภาพจริงและ พฤติกรรมจริง ข้อมูลที่เป็นความคิดเห็นทั่วไป และข้อมูลการประเมินสภาพหรือพฤติกรรมโดยผู้วิจัย หรือผู้ช่วยวิจัย โดยเฉพาะในสาระย่อยด้านตัวครู โรงเรียน และชุมชน ส่วนข้อมูลที่ได้จากเครื่อง คอมพิวเตอร์นั้นไม่มีเลย
4. แหล่งข้อมูลที่ใช้มากที่สุด คือ ครู/อาจารย์ รองลงมาตามลำดับ คือ นักเรียน/นักศึกษา ผู้บริหาร ผู้ปกครอง และเอกสาร โดยแหล่งข้อมูลที่ศึกษาอยู่ในสังกัดกรม สามัญศึกษามากที่สุด รองลงมาคือ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ส่วน หน่วยงานอื่นมีการศึกษาเพียงส่วนน้อย สำหรับแหล่งข้อมูลที่สังกัดกรมอาชีวศึกษา และกรมการ ฝึกหัดครูนั้นไม่มีการศึกษาเลย ในสาระย่อยด้านผู้บริหาร บุคลากรอื่น และสาระด้านผู้ปกครอง
5. พื้นที่ที่ศึกษานั้นมีทั้ง 4 ภาค และมักเป็นจังหวัดใหญ่ โดยภาค ที่มีการศึกษามากที่สุด คือ ภาคกลาง โดยเฉพาะกรุงเทพมหานคร รองลงมาตามลำดับคือ ภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ โดยเฉพาะจังหวัดอุบลราชธานี ภาคเหนือ โดยเฉพาะจังหวัดเชียงใหม่ และภาคใต้ โดยเฉพาะจังหวัดสงขลา เมื่อพิจารณาในสาระย่อยปรากฏว่า สาระย่อยด้านบุคลากร อื่นและชุมชนนั้น ใช้แหล่งข้อมูลในภาคเหนือมากที่สุด สาระย่อยผู้ดำเนินงานผู้บริหาร และโรงเรียนนั้น

ใช้แหล่งข้อมูลที่อยู่ในภาคกลางมากที่สุด สารระย้อยด้านตัวครูใช้แหล่งข้อมูลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมากที่สุด สารระย้อยด้านผู้ปกครอง ใช้แหล่งข้อมูลในภาคใต้มากที่สุด

ในด้านวิธีการศึกษาข้อความรู้จากวิทยานิพนธ์ที่ศึกษาด้านบริบททางการศึกษานั้น พบว่า

1. ส่วนใหญ่เป็นการวิจัยประยุกต์ มีเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่เป็น การวิจัยเชิงประเมิน ส่วนการวิจัยบริสุทธิ์และการวิจัยประดิษฐ์ไม่มีการศึกษาเลย ข้อความรู้ที่ได้จากการวิจัยส่วนใหญ่เป็นเรื่องของปัจจุบันขณะที่ทำวิจัย มีการศึกษาเกี่ยวกับอดีตและอนาคตบ้างเล็กน้อย ระเบียบวิธีวิจัยที่ใช้ส่วนใหญ่คือ วิธีวิจัยเชิงบรรยาย โดยเฉพาะประเภทการสำรวจ มีการใช้วิธีวิจัยกึ่งทดลอง/เชิงทดลอง และวิธีวิจัยเชิงประวัติศาสตร์บ้างเล็กน้อย สำหรับสารระย้อยที่มีการใช้วิธีวิจัยกึ่งทดลอง/เชิงทดลอง คือสารระเกี่ยวกับตัวครูและบริบททางการศึกษาอื่น ๆ และสารระที่ใช้วิธีวิจัยเชิงประวัติศาสตร์ คือสารระเกี่ยวกับโรงเรียน

2. เครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลที่ใช้มากที่สุดคือ แบบสอบถาม และมีการใช้เครื่องมือประเภทอื่นบ้างเป็นส่วนน้อย

5.2.3 เฉพาะวิทยานิพนธ์ที่ศึกษาสารระด้านผู้เรียน

ได้มีการศึกษาสารระย้อยด้านอื่นๆของผู้เรียนมากที่สุด รองลงมาตามลำดับคือ สารระย้อยด้านพฤติกรรมกรเรียน ภูมิหลังของผู้เรียน โดยเฉพาะภูมิหลังทางครอบครัว/ส่วนตัว และค่านิยม/ทัศนคติ โดยมีการศึกษาบ้างเล็กน้อยในด้านคุณธรรม/จริยธรรมของผู้เรียน ลักษณะของผู้เรียน ผลานามัย/สุขภาพของผู้เรียน และบุคลิกภาพของผู้เรียน

ในด้านบริบทของข้อความรู้จากวิทยานิพนธ์ที่ศึกษาสารระด้านผู้เรียนนั้น พบว่า

1. ส่วนใหญ่เป็นการศึกษาในระบบและศึกษาในระดับมัธยมศึกษา มากที่สุด โดยเฉพาะมัธยมศึกษาตอนปลาย รองลงมาตามลำดับคือ ระดับประถมศึกษา และอุดมศึกษา ส่วนระดับก่อนประถมศึกษาไม่มีการศึกษาบ้างเล็กน้อย ในสารระย้อยด้านพฤติกรรมกรเรียนของผู้เรียน สำหรับการศึกษานอกระบบนั้นมีเพียงส่วนน้อย ได้แก่ การศึกษาผู้ใหญ่ และการศึกษา จัดพิเศษ/การศึกษาต่อเนื่อง

2. ส่วนใหญ่เป็นการศึกษาโดยไม่เกี่ยวข้องกับวิชาใด รองลงมาตามลำดับ คือ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาอังกฤษ ภาษาไทย พลศึกษา และกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ส่วนวิชาอื่นจากนี้มีการศึกษาเพียงส่วนน้อย

3. ข้อมูลที่ใช้ศึกษาส่วนใหญ่เป็นข้อมูลสภาพจริงหรือพฤติกรรมจริง รองลงมาเป็นข้อมูลในลักษณะการประเมินสภาพหรือพฤติกรรมตามการรับรู้ของกลุ่มตัวอย่าง ส่วนข้อมูลในลักษณะผลการประเมินสภาพหรือพฤติกรรมโดยผู้วิจัยหรือผู้ช่วยวิจัย และข้อมูลที่เป็น

ความคิดเห็นทั่วไปมิใช่เป็นส่วนน้อย

4. แหล่งข้อมูลที่ใช้มากที่สุดคือ นักเรียน/นักศึกษา โดยเฉพาะนักเรียนระดับมัธยมศึกษา รองลงมาตามลำดับคือ ครู/อาจารย์ และผู้ประกอบการ ส่วนผู้บริหาร เอกสาร และแหล่งข้อมูลอื่นมิใช่บ้างเล็กน้อย โดยแหล่งข้อมูลที่ศึกษานั้นส่วนใหญ่อยู่ในสังกัดกรมสามัญศึกษามากที่สุด รองลงมาตามลำดับคือ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ทบวงมหาวิทยาลัย และกรุงเทพมหานคร

5. พื้นที่ที่ศึกษานั้นมีทั้ง 4 ภาค และมักเป็นจังหวัดใหญ่ โดยภาคที่มีการศึกษามากที่สุดคือ ภาคกลาง โดยเฉพาะกรุงเทพมหานคร รองลงมาตามลำดับคือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยเฉพาะจังหวัดมหาสารคามและขอนแก่น ภาคเหนือ โดยเฉพาะจังหวัดเชียงใหม่ และภาคใต้ โดยเฉพาะจังหวัดสงขลา

ในด้านวิธีการศึกษาข้อความรู้ในวิทยานิพนธ์ที่ศึกษาระดับ

ผู้เรียนนั้น พบว่า

1. ทั้งหมดเป็นการวิจัยประยุกต์ ข้อความรู้ที่ได้จากการวิจัยเกือบทั้งหมดเป็นเรื่องของปัจจุบันขณะที่ทำวิจัย มีเพียงสาระย่อยด้านอื่นของผู้เรียนเท่านั้นที่ศึกษา ข้อความรู้อีกเกี่ยวกับอดีตและปัจจุบัน ระเบียบวิธีวิจัยที่ใช้ส่วนใหญ่คือ วิธีวิจัยเชิงบรรยาย ประเภทการสำรวจ รองลงมาคือใช้วิธีวิจัยกึ่งทดลอง/เชิงทดลอง โดยเฉพาะในสาระย่อยด้านพฤติกรรม การเรียนของผู้เรียน ส่วนวิธีวิจัยเชิงประวัติศาสตร์มีใช้เพียงส่วนน้อย และไม่มีการวิจัยที่เป็นการศึกษาเฉพาะกรณีเลย

2. เครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลที่ใช้มากที่สุด คือ แบบสอบถาม รองลงมาคือแบบวัดความคิดสร้างสรรค์ ส่วนเครื่องมือประเภทอื่นมิใช่บ้างเล็กน้อย

5.2.4 เฉพาะวิทยานิพนธ์ที่ศึกษาระดับผลผลิต

ได้มีการศึกษาสาระย่อยด้านผลสัมฤทธิ์มากที่สุด รองลงมาตามลำดับคือ สาระย่อยด้านการติดตามผล และความสูญเสียเปล่าทางการศึกษา โดยสาระเกี่ยวกับเรื่องผลสัมฤทธิ์ที่ศึกษามากที่สุด คือ ผลสัมฤทธิ์ในด้านความรู้ ส่วนผลสัมฤทธิ์ในด้านจริยธรรม ทักษะ ทักษะคิด และบุคลิกภาพมีการศึกษาเพียงเล็กน้อย และไม่มีการศึกษาผลสัมฤทธิ์ในด้านผลานามัยเลย

ในด้านบริบทของข้อความรู้จากวิทยานิพนธ์ที่ศึกษาระดับ

ผลผลิตนั้น พบว่า

1. ส่วนใหญ่เป็นการศึกษาในระบบ และศึกษาในระดับมัธยมศึกษามากที่สุด รองลงมาตามลำดับคือ ระดับประถมศึกษา และระดับอุดมศึกษา ส่วนระดับก่อนประถมศึกษามีการศึกษาบ้างเล็กน้อย สำหรับการศึกษานอกระบบนั้นมีเพียงส่วนน้อย ได้แก่ การศึกษาผู้ใหญ่ เมื่อพิจารณาในสาระย่อยปรากฏว่าสาระย่อยด้านความสูญเสียเปล่าทางการศึกษามีการ

ศึกษาในระดับอุดมศึกษาเท่านั้น ส่วนสาระด้านการติดตามผลมีการศึกษาในระดับอุดมศึกษา และ
ประถมศึกษา

2. ส่วนใหญ่เป็นการศึกษาเกี่ยวข้องกับวิชาทางด้านทักษะ
(คณิตศาสตร์ และภาษาอังกฤษ) รองลงมาเป็นการศึกษาโดยไม่เกี่ยวข้องกับวิชาใด ส่วนวิชาอื่นๆ
นอกจากนี้มีการศึกษาบ้างเป็นส่วนน้อย

3. ข้อมูลที่ใช้ศึกษาส่วนใหญ่เป็นข้อมูลสภาพจริง/พฤติกรรมจริง
รองลงมาเป็นข้อมูลในลักษณะการประเมินสภาพหรือพฤติกรรมตามการรับรู้ของกลุ่มตัวอย่าง ส่วน
ข้อมูลประเภทอื่นมีใช้บ้างเล็กน้อย สำหรับสาระย่อยเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ด้านบุคลิกภาพและจริยธรรม
ใช้ข้อมูลในลักษณะการประเมินสภาพหรือพฤติกรรมตามการรับรู้ของกลุ่มตัวอย่างมากกว่าข้อมูลสภาพ
จริงหรือพฤติกรรมจริง เช่นเดียวกับสาระด้านความสูญเสียเปล่าทางการศึกษาและการติดตามผล

4. แหล่งข้อมูลที่ใช้มากที่สุด คือ นักเรียน/นักศึกษา ส่วนแหล่ง
ข้อมูลประเภทอื่นมีใช้เป็นส่วนน้อย โดยแหล่งข้อมูลที่ใช้ศึกษาในสังกัดกรมสามัญศึกษามากที่สุด
รองลงมาตามลำดับ คือ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย กรุงเทพมหานคร สำนักงานคณะกรรมการการ
ประถมศึกษาแห่งชาติ

5. พื้นที่ที่ศึกษานั้นมีทั้ง 4 ภาค และมักเป็นจังหวัดใหญ่ โดยภาค
ที่มีการศึกษามากที่สุด คือ ภาคกลาง โดยเฉพาะกรุงเทพมหานคร รองลงมาคือ ภาคตะวันออกเฉียง
เหนือ โดยเฉพาะจังหวัดมหาสารคาม ภาคเหนือ โดยเฉพาะจังหวัดอุทัยธานี ส่วนภาคใต้
มีการศึกษาเพียงส่วนน้อย สำหรับสาระย่อยด้านการติดตามผลนั้นใช้แหล่งข้อมูลที่อยู่ในภาคเหนือ
และภาคตะวันออกเฉียงเหนือมากที่สุด

ในด้านวิธีการศึกษาขอความรู้จากวิทยานิพนธ์ที่ศึกษาสาระด้าน
ผลผลิตนั้น พบว่า

1. ทั้งหมดเป็นการวิจัยประยุกต์ และเป็นเรื่องของปัจจุบันขณะ
ที่ทำวิจัย ระเบียบวิธีวิจัยที่ใช้ส่วนใหญ่ใช้วิธีวิจัยเชิงบรรยาย โดยเฉพาะประเภทการสำรวจ
รองลงมาเป็นวิธีวิจัยกึ่งทดลองหรือเชิงทดลอง โดยเฉพาะสาระย่อยด้านผลสัมฤทธิ์ ส่วนวิธีวิจัยเชิง
ประวัติศาสตร์ และการศึกษาเฉพาะกรณีไม่มีการศึกษาเลย

2. เครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลที่ใช้มากที่สุด คือ แบบสอบถาม
หรือแบบทดสอบ ส่วนเครื่องมือที่เป็นแบบสอบถาม แบบสำรวจรายการ มาตราวัดทัศนคติ แบบ
สังเกตพฤติกรรม แบบสัมภาษณ์ และแบบวัดความคิดสร้างสรรค์ มีใช้เพียงส่วนน้อย

5.2.5 เฉพาะวิทยานิพนธ์ที่ศึกษาสาระด้านเนื้อหา

ในด้านบริบทของขอความรู้จากวิทยานิพนธ์ที่ศึกษาสาระด้าน
เนื้อหานี้ พบว่า

1. ส่วนใหญ่เป็นการศึกษาโดยไม่เฉพาะเจาะจงในระดับใด สำหรับการศึกษาระบบ มีการศึกษาบ้างเล็กน้อยในระดับมัธยมศึกษา ระดับอุดมศึกษา และระดับประถมศึกษา
2. ส่วนใหญ่เป็นการศึกษาเกี่ยวข้องกับวิชาพยาบาลศึกษา รองลงมาคือวิชาพลศึกษา ส่วนวิชาอื่น ๆ มีศึกษาบ้างเป็นส่วนน้อย
3. ข้อมูลที่ใช้ศึกษาส่วนใหญ่เป็นข้อมูลลักษณะการประเมินสภาพ หรือพฤติกรรมตามการรับรู้ของกลุ่มตัวอย่าง รองลงมาเป็นข้อมูลสภาพจริงหรือพฤติกรรมจริง ส่วนข้อมูลในลักษณะการประเมินสภาพหรือพฤติกรรมตามการรับรู้ของกลุ่มตัวอย่าง และข้อมูลที่เป็นความคิดเห็นทั่วไปมีใช้บ้างเป็นส่วนน้อย
4. แหล่งข้อมูลที่ใช้มากที่สุด คือ พยาบาล/ผู้ป่วย รองลงมาตามลำดับคือ แหล่งข้อมูลอื่น ๆ นักเรียน/นักศึกษา โดยเฉพาะนักศึกษาระดับอุดมศึกษา และเอกสาร ส่วนแหล่งข้อมูลประเภทอื่นมีใช้บ้างเล็กน้อย สำหรับสังกัดของแหล่งข้อมูลที่ศึกษาอยู่ในหน่วยงานอื่น ๆ มากที่สุด รองลงมาคือ สังกัดกระทรวงสาธารณสุข และทบวงมหาวิทยาลัย
5. พื้นที่ที่ศึกษานั้นมีทั้ง 4 ภาค และมักเป็นจังหวัดใหญ่ โดยภาคที่มีการศึกษามากที่สุดคือ ภาคกลาง โดยเฉพาะกรุงเทพมหานคร รองลงมาคือ ภาคเหนือ โดยเฉพาะจังหวัดเชียงใหม่ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยเฉพาะจังหวัดขอนแก่นและนครราชสีมา และภาคใต้ โดยเฉพาะจังหวัดยะลาและสงขลา

ในด้านวิธีการศึกษาข้อความรู้จากวิทยานิพนธ์ที่ศึกษาระดับนั้น เนื้อหา นั้น พบว่า

1. เกือบทั้งหมดเป็นการวิจัยประยุกต์ มีการวิจัยประดิษฐ์บ้างเล็กน้อย ส่วนการวิจัยบริสุทธิ์และการวิจัยเชิงประเมินไม่มีการศึกษาเลย ข้อความรู้อันได้ส่วนใหญ่เป็นเรื่องของปัจจุบันขณะที่ทำวิจัย มีเพียงส่วนน้อยที่เป็นการศึกษาเกี่ยวกับอดีตและอนาคต ระเบียบวิธีวิจัยที่ใช้ส่วนใหญ่เป็นวิธีวิจัยเชิงบรรยาย ประเภทการวิจัยสำรวจ รองลงมาเป็นวิธีวิจัยกึ่งทดลองหรือเชิงทดลอง ส่วนวิธีวิจัยเชิงประวัติศาสตร์นั้นมีการศึกษาน้อยมาก และไม่มีการศึกษาเฉพาะกรณีเลย
2. เครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลที่ใช้มากที่สุดคือแบบสอบถาม รองลงมาตามลำดับคือ เครื่องมือวัดทางกายภาพ และแบบสัมภาษณ์ ส่วนเครื่องมือประเภทอื่นมีใช้บ้างเล็กน้อย

5.2.6 เฉพาะวิทยานิพนธ์ที่ศึกษาระดับหลักสูตร

ได้มีการศึกษาสาระย่อยด้านการนำหลักสูตรไปใช้มากที่สุด รองลงมาตามลำดับคือ สาระเกี่ยวกับหลักสูตรโดยส่วนรวม การวิเคราะห์หลักสูตรและการประเมินหลักสูตร

ส่วนสาระเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร และการสร้างหลักสูตรมีการศึกษาบ้างเล็กน้อย
 ในด้านบริบทของข้อความรู้จากวิทยานิพนธ์ที่ศึกษาระยะเกี่ยวกับ
 หลักสูตรนั้น พบว่า

1. ส่วนใหญ่เป็นการศึกษาในระบบและศึกษาระดับมัธยมศึกษา
 มากที่สุด โดยเฉพาะมัธยมศึกษาตอนปลาย รองลงมาคือระดับประถมศึกษาซึ่งมีปริมาณเท่ากับระดับ
 อุดมศึกษา สำหรับระดับก่อนประถมศึกษาไม่มีการศึกษาเลย ส่วนการศึกษานอกระบบนั้นมีเพียงเล็ก
 น้อย ได้แก่ การศึกษาผู้ใหญ่ และการศึกษาจัดพิเศษ/การศึกษาต่อเนื่อง
2. ส่วนใหญ่เป็นการศึกษาโดยไม่เกี่ยวข้องกับวิชาใด และมีการ
 ศึกษาเกี่ยวข้องกับวิชาอื่นบ้างเล็กน้อย ได้แก่ วิชากลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต กลุ่มสร้างเสริม
 ลักษณะนิสัย กลุ่มการงานพื้นฐานอาชีพ กลุ่มทักษะ วิชาวิทยาศาสตร์ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ ภาษา
 อังกฤษ สังคมศึกษา พลศึกษา สุขศึกษา วิชาชีพ ดนตรีศึกษา และพยาบาลศึกษา
3. ข้อมูลที่ใช้ศึกษาส่วนใหญ่เป็นข้อมูลในลักษณะการประเมินสภาพ
 หรือพฤติกรรมตามการรับรู้ของกลุ่มตัวอย่าง รองลงมาคือข้อมูลสภาพจริงหรือพฤติกรรมจริง มี
 เพียงส่วนน้อยที่เป็นความคิดเห็นทั่วไปและข้อมูลในลักษณะการประเมินสภาพหรือพฤติกรรมโดยผู้วิจัย
 หรือผู้ช่วยวิจัย สำหรับสาระย่อยด้านการวิเคราะห์หลักสูตร ส่วนใหญ่ใช้ข้อมูลสภาพจริงหรือ
 พฤติกรรมจริง
4. แหล่งข้อมูลที่ใช้มากที่สุดคือครู/อาจารย์ รองลงมาตามลำดับ
 คือผู้บริหาร เอกสารโดยเฉพาะเอกสารหลักสูตร และนักเรียน ส่วนแหล่งข้อมูลอื่นนอกจากนี้มีการ
 ศึกษาบ้างเล็กน้อย สำหรับสังกัดของแหล่งข้อมูลที่ศึกษานั้น พบว่าอยู่ในสังกัดกรมสามัญศึกษามากที่สุด
 รองลงมาคือสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
5. พื้นที่ที่ศึกษานั้นมีทั้ง 4 ภาค และมักเป็นจังหวัดใหญ่ โดยภาค
 ที่มีการศึกษามากที่สุดคือ ภาคกลาง โดยเฉพาะกรุงเทพมหานคร รองลงมาคือภาคตะวันออกเฉียง
 เหนือ โดยเฉพาะจังหวัดร้อยเอ็ด ภาคเหนือ โดยเฉพาะจังหวัดเชียงใหม่และเพชรบูรณ์ และ
 ภาคใต้ โดยเฉพาะจังหวัดสงขลา

ในด้านวิธีการศึกษาข้อความรู้จากวิทยานิพนธ์ที่ศึกษาระดับ
 หลักสูตรนั้น พบว่า

1. ส่วนใหญ่เป็นการวิจัยประยุกต์ มีเพียงส่วนน้อยที่เป็นการวิจัย
 เชิงประเมิน ส่วนการวิจัยบริสุทธิ์ และการวิจัยประดิษฐ์ไม่มีการศึกษาเลย ข้อความรู้ที่ได้จากการ
 วิจัยเกือบทั้งหมดเป็นเรื่องของปัจจุบันขณะที่ทำวิจัย มีเพียงส่วนน้อยที่เป็นการศึกษาเกี่ยวกับอนาคต
 และอดีต ระเบียบวิธีวิจัยที่ใช้ส่วนใหญ่เป็นวิธีวิจัยเชิงบรรยาย โดยเฉพาะประเภทการสำรวจ และ
 มีการใช้วิธีวิจัยเชิงประวัติศาสตร์บ้างเล็กน้อย ส่วนวิธีวิจัยกึ่งทดลอง/เชิงทดลอง และการศึกษา

เฉพาะกรณีไม่มีการศึกษาเลย

2. เครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลที่ใช้มากที่สุด คือ แบบสอบถาม
รองลงมาตามลำดับ คือแบบวิเคราะห์งาน และแบบสัมภาษณ์ ส่วนเครื่องมือนอกจากนี้มีการใช้เพียง
เล็กน้อย

รายละเอียดของผลการวิจัยสามารถสรุปได้ ดังแสดงในตารางที่ 89 และ 90

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 89 สรุปผลการวิจัยเกี่ยวกับลักษณะ วิธีการศึกษา และบริบทของข้อความรู้ในวิทยานิพนธ์ของครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในช่วงปีการศึกษา 2525-2528

สาระทางการศึกษา	วิธีการศึกษาข้อความรู้			บริบทของข้อความรู้						
	ประเภทการวิจัย	ระเบียบวิธีวิจัย	เครื่องมือ	กาลของข้อความรู้	ระดับการศึกษา	วิชาที่เกี่ยวข้อง	แหล่งของข้อมูล	สังกัด	พื้นที่ศึกษา	ประเภทของข้อมูล
พื้นฐานทางการศึกษา (2)	ประยุกต์	เชิงทดลอง	อื่นๆ	ปัจจุบัน	มัธยมศึกษา	หลายวิชา	นักเรียน	กรมสามัญ	ภาคกลาง	สถานจริง
ส่วนประกอบทางการศึกษา (1) และการจัดการศึกษา	ประยุกต์	เชิงบรรยาย	แบบสอบถาม	ปัจจุบัน	มัธยมศึกษา	หลายวิชา	นักเรียน	กรมสามัญ	ภาคกลาง	ประเมินสภาพโดยกลุ่มตัวอย่าง
การวิจัยทางการศึกษา (3)	ประยุกต์	เชิงบรรยาย	อื่นๆ	ปัจจุบัน	อุดมศึกษา	หลายวิชา	นักเรียน	กรมสามัญ	ภาคกลาง	สถานจริง
การศึกษาโครงการ (4)	ประยุกต์	เชิงบรรยาย	แบบสอบถาม	ปัจจุบัน	อุดมศึกษา	หลายวิชา	ครู	สปช.	ภาคกลาง	ประเมินสภาพโดยกลุ่มตัวอย่าง
อื่นๆที่ไม่เกี่ยวกับการศึกษา (5)	ประยุกต์	เชิงบรรยาย	แบบสอบถาม	ปัจจุบัน	ไม่เจาะจง	หลายวิชา	อื่นๆ	อื่นๆ	ภาคเหนือ	ประเมินสภาพโดยกลุ่มตัวอย่าง

ตัวเลขในวงเล็บ คือ อันดับของสาระทางการศึกษาที่หาบัณฑิตสนใจศึกษาเรียงจากมากไปหาน้อย

ระดัดไป

ตารางที่ ๑๐ สรุปผลการวิจัยเกี่ยวกับวิธีการศึกษา และบริบทของข้อความรู้ เจเนอรัลศึกษาระดับต้นและระดับสูงทางการศึกษาและองค์การศึกษาระดับอุดมศึกษา ในวิทยานิพนธ์ของศุภรดาสรสมานันท์
 รุจกลางการไม่มหาวิทยาลัย ในร่างวิทยานิพนธ์ 2525-2528

สาระทางการศึกษา	วิธีการศึกษาข้อความรู้				บริบทของข้อความรู้				ประเภทของข้อมูล	
	ปริมาณการวิจัย	ประเภทการวิจัย	ระเบียบวิธีวิจัย	เครื่องมือการวิจัย	ระดับการศึกษา	วิชาที่เกี่ยวข้อง	แหล่งของข้อมูล	สังกัด		พื้นที่
กระบวนการเรียนการสอน	มากที่สุด	ประยุกต์	เชิงบรรยาย	แบบสอบถาม	ปัจจุบัน	การฝึกประสบการณ์วิชาชีพ	ครู/อาจารย์	กรมสามัญศึกษา	ภาคกลาง	ประเมินสภาพโดยกลุ่มตัวอย่าง
การเตรียมการสอนวิธีสอน	ไม่มีเลย	-	-	-	-	-	-	-	-	-
อุปกรณ์การสอน/สื่อการสอน	มาก	ประยุกต์	กึ่งทดลอง/เชิงทดลอง	แบบสอบถาม	ปัจจุบัน	กลุ่มสห. / นักศึกษา	นักเขียน / นักศึกษา	กรมสามัญศึกษา	ภาคกลาง	สภาพจริงหรือปฏิบัติการจริง
กิจกรรมการเรียนการสอน	มาก	ประยุกต์	กึ่งทดลอง/เชิงทดลอง	แบบสอบถาม	ปัจจุบัน	ไม่เกี่ยวกับวิชาใด	นักเขียน / นักศึกษา	กรมสามัญศึกษา ส.ป.ช.	ภาคกลาง	สภาพจริงหรือปฏิบัติการจริง
การวัดและประเมินผล	มาก	ประยุกต์	เชิงบรรยาย	แบบสอบถาม	ปัจจุบัน	คณิตศาสตร์	ครู/อาจารย์	กรมสามัญศึกษา	ภาคกลาง	ประเมินสภาพโดยกลุ่มตัวอย่าง
กิจกรรมพิเศษ/กิจกรรมเสริมหลักสูตร	มาก	ประยุกต์	เชิงบรรยาย	แบบสอบถาม	ปัจจุบัน	ไม่เกี่ยวกับวิชาใด	ครู/อาจารย์	กรมสามัญศึกษา	ภาคกลาง	ประเมินสภาพโดยกลุ่มตัวอย่าง
การจัดสภาพแวดล้อม	น้อยที่สุด	ประยุกต์	เชิงบรรยาย	แบบสอบถาม	ปัจจุบัน	หลายระดับ	นักเขียน/นักศึกษ	หลายสังกัด	ภาคกลาง	ประเมินสภาพโดยกลุ่มตัวอย่าง
แผนการสอน	น้อยที่สุด	ประยุกต์	เชิงบรรยาย	แบบสอบถาม	ปัจจุบัน	พยาบาลศึกษา	นักเขียน/นักศึกษ	กรมสามัญศึกษา	ภาคกลาง	สภาพจริงหรือปฏิบัติการจริง
คู่มือครู	ไม่มีเลย	-	-	-	-	-	-	-	-	-
แบบเรียน/หนังสืออ่านประกอบ	มาก	ประยุกต์	เชิงบรรยาย	แบบสอบถาม	ปัจจุบัน	ภาษาไทย	เอกสาร	กรมสามัญศึกษา	ภาคกลาง	สภาพจริงหรือปฏิบัติการจริง

ตารางที่ ๑๐ (ต่อ)

สาระทางการศึกษา	วิธีการศึกษาข้อความรู้			บริบทของข้อความรู้			ประเภทของข้อมูล
	ปริมาณการวิจัย	ระเบียบวิธีวิจัย	เครื่องมือของข้อความรู้	ระดับการศึกษา	วิชาที่เกี่ยวข้อง	แหล่งข้อมูล	
แบบเรียนสำเร็จรูป	น้อย	ประยุกต์	แบบสอบถาม	ปัจจุบัน	กลุ่มท.ม., วิทย. ไทย, อังกฤษ, สังคม	นักเรียน/นักศึกษา	สพ. ภาคกลาง
การสอนซ่อมเสริม	น้อย	ประยุกต์	แบบสอบถาม	ปัจจุบัน	มัธยมศึกษา	ครู/อาจารย์ ผู้บริหาร	กรมสามัญศึกษา ภาคเหนือ
อื่นๆ	มาก	ประยุกต์	แบบสอบถาม	ปัจจุบัน	ไม่เกี่ยวกับวิชาใด	ครู/อาจารย์ ผู้บริหาร	กรมสามัญศึกษา ภาคกลาง
กระบวนการบริหารการศึกษา	มาก	ประยุกต์	แบบสอบถาม	ปัจจุบัน	ไม่เกี่ยวกับวิชาใด	เอกสว	ไม่สามารถระบุได้ ภาคกลาง
การจัดการศึกษา	มาก	ประยุกต์	แบบสอบถาม	ปัจจุบัน	ไม่เกี่ยวกับวิชาใด	ผู้บริหาร	สพ. ภาคกลาง
กระบวนการบริหาร	ไม่มีเลย	-	-	-	-	-	-
การจัดองค์การ/โครงสร้างการบริหาร	น้อย	ประยุกต์	แบบสอบถาม	ปัจจุบัน	ไม่เฉพาะเจาะจงระดับใด	ผู้บริหาร	ภาคกลาง
การวางแผน	น้อยที่สุด	ประยุกต์	แบบสอบถาม	ปัจจุบัน	ไม่เกี่ยวกับวิชาใด	อื่นๆ	ภาคใต้ ที่ประเทศ ภาคกลาง
การสังเกตการศึกษา	มากที่สุด	ประยุกต์	แบบสอบถาม	ปัจจุบัน	ไม่เกี่ยวกับวิชาใด	ครู/อาจารย์	กรมสามัญศึกษา
การบริหารงานวิชาการ	มาก	ประยุกต์	แบบสอบถาม	ปัจจุบัน	ไม่เกี่ยวกับวิชาใด	ผู้บริหาร	ภาคเหนือ
การบริหารงานบุคคล	น้อย	ประยุกต์	แบบสอบถาม	ปัจจุบัน	ไม่เฉพาะเจาะจงระดับใด	ครู/อาจารย์	ภาคกลาง
การบริหารการเงิน	น้อย	ประยุกต์	แบบสอบถาม	ปัจจุบัน	ไม่เกี่ยวกับวิชาใด	ผู้บริหาร เอกสว	กรมสามัญศึกษา ภาคกลาง
การบริหารอาคารสถานที่	ไม่มีเลย	-	-	-	-	-	-

ตารางที่ ๑๑ (ต่อ)

สาระทางการศึกษา	วิธีการศึกษาข้อความรู้				บริบทของข้อความรู้				ประเภทของข้อมูล		
	ปริมาณการวิจัย	ประเภทการวิจัย	ระเบียบวิธีวิจัย	เครื่องมือ	กาลของข้อความรู้	ระดับการศึกษา	วิชาที่เกี่ยวข้อง	แหล่งของข้อมูล		สังกัด	
อื่นๆ	มาก	ประยุกต์	เชิงบรรยาย	แบบสอบถาม	ปัจจุบัน	มัธยมศึกษา	ไม่เกี่ยวข้องกับวิชาใด	ผู้บริหาร	กรมสามัญศึกษา	ภาคเหนือ	ประเมินสภาพโดยกลุ่มตัวอย่าง
บริบททางการศึกษา	มากที่สุด	ประยุกต์	เชิงบรรยาย	แบบสอบถาม	ปัจจุบัน	มัธยมศึกษา	คณิตศาสตร์	ครู/อาจารย์	กรมสามัญศึกษา	ภาคกลาง	ประเมินสภาพโดยกลุ่มตัวอย่าง
	น้อย	ประยุกต์	เชิงบรรยาย	อื่นๆ	ปัจจุบัน	ประถมศึกษา	ไม่เกี่ยวข้องกับวิชาใด	ผู้บริหาร	กรมสามัญศึกษา	ภาคกลาง	ประเมินสภาพโดยกลุ่มตัวอย่าง
	น้อย	ประยุกต์	เชิงบรรยาย	แบบสอบถาม	ปัจจุบัน	ก่อนประถมศึกษา	ไม่เกี่ยวข้องกับวิชาใด	ศึกษานิเทศก์	สปร.	ภาคเหนือ	ประเมินสภาพโดยกลุ่มตัวอย่าง
	น้อย	ประยุกต์	เชิงบรรยาย	แบบสอบถาม	ปัจจุบัน	ประถมศึกษา	ไม่เกี่ยวข้องกับวิชาใด	นักเขียน/นักศึกษ	สปร.	ภาคใต้	ประเมินสภาพโดยกลุ่มตัวอย่าง
	มาก	ประยุกต์	เชิงบรรยาย	แบบสอบถาม	ปัจจุบัน	มัธยมศึกษา	ไม่เกี่ยวข้องกับวิชาใด	ครู/อาจารย์	กรมสามัญศึกษา	ภาคกลาง	ประเมินสภาพโดยกลุ่มตัวอย่าง
ชุมชน	น้อยที่สุด	ประยุกต์	เชิงบรรยาย	แบบสอบถาม	ปัจจุบัน	ประถมศึกษา	ไม่เกี่ยวข้องกับวิชาใด	อื่นๆ	กระทรวง	ภาคเหนือ	ประเมินสภาพโดยกลุ่มตัวอย่าง
	น้อย	ประยุกต์	เชิงบรรยาย	แบบสอบถาม	ปัจจุบัน	อุดมศึกษา	ไม่เกี่ยวข้องกับวิชาใด	อื่นๆ	มหาวิทยาลัย	ภาคกลาง	ประเมินสภาพโดยกลุ่มตัวอย่าง
ผู้เรียน	น้อย	ประยุกต์	เชิงบรรยาย	แบบสอบถาม	ปัจจุบัน	อุดมศึกษา	ไม่เกี่ยวข้องกับวิชาใด	นักเขียน/นักศึกษ	ทบวงมหาวิทยาลัย	ภาคกลาง	ประเมินสภาพโดยกลุ่มตัวอย่าง
	มาก	ประยุกต์	เชิงบรรยาย	แบบสอบถาม	ปัจจุบัน	มัธยมศึกษา	ไม่เกี่ยวข้องกับวิชาใด	นักเขียน/นักศึกษ	กรมสามัญศึกษา	ภาคกลาง	ประเมินสภาพโดยกลุ่มตัวอย่าง
ทางครอบครัว/ส่วนตัว	น้อย	ประยุกต์	เชิงบรรยาย	แบบสอบถาม	ปัจจุบัน	อุดมศึกษา	ไม่เกี่ยวข้องกับวิชาใด	นักเขียน/นักศึกษ	กรมสามัญศึกษา	ภาคกลาง	ศึกษาวิจัย
	น้อย	ประยุกต์	เชิงบรรยาย	แบบสอบถาม	ปัจจุบัน	อุดมศึกษา	ไม่เกี่ยวข้องกับวิชาใด	นักเขียน/นักศึกษ	กรมสามัญศึกษา	ภาคกลาง	ศึกษาวิจัย

ตารางที่ ๑๓ (ต่อ)

สาระทางการศึกษา	วิธีการศึกษาหรือความรู้				บริบทของข้อความรู้				ประเภทของข้อมูล	
	ปริมาณการวิจัย	ระเบียบวิธีวิจัย	เครื่องมือ	กาลของข้อความรู้	ระดับการศึกษา	วิชาที่เกี่ยวข้อง	แหล่งของข้อมูล	สังกัด		พื้นที่
นวัตกรรมการเรียน	มาก	เชิงบรรยาย	แบบสอบถาม/แบบทดสอบ	ปัจจุบัน	มัธยมศึกษา	คณิตศาสตร์	นักเรียน/นักศึกษา	กรมสามัญศึกษา	ภาคกลาง	สถานจริง
ทางปัญญา	น้อย	เชิงบรรยาย	แบบสอบถาม/แบบทดสอบ	ปัจจุบัน	มัธยมศึกษา	ไม่เกี่ยวกับวิชาใด	นักเรียน/นักศึกษา	กรมสามัญศึกษา	ภาคกลาง	ประเมินสถานการณ์
ใน/นอกชั้นเรียน	มาก	เชิงบรรยาย	นวัตกรรมการอื่น ๆ	ปัจจุบัน	มัธยมศึกษา	ไม่เกี่ยวกับวิชาใด	นักเรียน/นักศึกษา	กรมสามัญศึกษา	ภาคกลาง	ประเมินสถานการณ์
คำนิยาม/ทัศนคติ	น้อย	เชิงบรรยาย	แบบสอบถาม/แบบทดสอบ	ปัจจุบัน	มัธยมศึกษา	ไม่เกี่ยวกับวิชาใด	นักเรียน/นักศึกษา	กรมสามัญศึกษา	ภาคกลาง	ประเมินสถานการณ์
คุณธรรม/จริยธรรม	น้อยที่สุด	เชิงบรรยาย	แบบสอบถาม/แบบทดสอบ	ปัจจุบัน	ประถมศึกษา	ไม่เกี่ยวกับวิชาใด	นักเรียน/นักศึกษา	กรมสามัญศึกษา	ภาคกลาง	ประเมินสถานการณ์
หลายมิติ/สหภาพ	น้อยที่สุด	เชิงบรรยาย	แบบสอบถาม/แบบทดสอบ	ปัจจุบัน	มัธยมศึกษา	ไม่เกี่ยวกับวิชาใด	นักเรียน/นักศึกษา	กรมสามัญศึกษา	ภาคกลาง	ประเมินสถานการณ์
บุคลิกภาพ	น้อยที่สุด	เชิงบรรยาย	แบบสอบถาม/แบบทดสอบ	ปัจจุบัน	มัธยมศึกษา	ไม่เกี่ยวกับวิชาใด	นักเรียน/นักศึกษา	กรมสามัญศึกษา	ภาคเหนือ	ประเมินสถานการณ์
อื่นๆ	มากที่สุด	เชิงบรรยาย	แบบสอบถาม/แบบทดสอบ	ปัจจุบัน	มัธยมศึกษา	ไม่เกี่ยวกับวิชาใด	นักเรียน/นักศึกษา	กรมสามัญศึกษา	ภาคกลาง	ประเมินสถานการณ์
ผลผลิต										
ผลสัมฤทธิ์										
ความรู้	มากที่สุด	เชิงบรรยาย	แบบสอบถาม/แบบทดสอบ	ปัจจุบัน	มัธยมศึกษา	คณิตศาสตร์	นักเรียน/นักศึกษา	กรมสามัญศึกษา	ภาคกลาง	สถานจริง
ทัศนคติ	น้อย	เชิงบรรยาย/เชิงทดลอง	แบบสอบถาม/แบบทดสอบ	ปัจจุบัน	ประถมศึกษา	คณิตศาสตร์	นักเรียน/นักศึกษา	กรุงเทพมหานคร	ภาคกลาง	สถานจริง, ประเมินสถานการณ์
ทักษะ	น้อย	เชิงบรรยาย/เชิงทดลอง	แบบสอบถาม/แบบทดสอบ	ปัจจุบัน	มัธยมศึกษา	คณิตศาสตร์	นักเรียน/นักศึกษา	กรมสามัญศึกษา	ภาคกลาง	ประเมินสถานการณ์

ตารางที่ ๑๐ (ต่อ)

สาระทางการศึกษา	วิธีการศึกษาข้อความรู้				บริบทของข้อความรู้					
	ปริมาณ	ประเภทการวิจัย	ระเบียบวิธีวิจัย	เครื่องมือ	กาลของข้อความรู้	ระดับการศึกษา	วิชาที่เกี่ยวข้อง	แหล่งของข้อมูล	พื้นที่	ประเภทของข้อมูล
บุคลิกภาพ	น้อยที่สุด	ประยุกต์	เชิงบรรยาย	แบบสอบถาม	ปัจจุบัน	มัธยมศึกษา	ไม่เกี่ยวกับวิชาใด	ครู/อาจารย์ผู้บริหาร	ภาคกลาง ภาคตะวันออก เชียงเหนือ ภาคกลาง	ประเมินสภาพโดยกลุ่มตัวอย่าง
จริยธรรม	น้อย	ประยุกต์	เชิงบรรยาย	แบบสอบถาม	ปัจจุบัน	ประถมศึกษา	ไม่เกี่ยวกับวิชาใด	ครู/อาจารย์ นักวิจัย	ภาคกลาง	ประเมินสภาพโดยกลุ่มตัวอย่าง
ผลาณัมย์	ไม่มีเลย	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ความสูงแปลทางการศึกษา	น้อย	ประยุกต์	เชิงบรรยาย	แบบสอบถาม	ปัจจุบัน	อุดมศึกษา	-	นักวิจัย/นักกีฬา	ภาคกลาง	ประเมินสภาพโดยกลุ่มตัวอย่าง
การติดตามผล	น้อย	ประยุกต์	เชิงบรรยาย	แบบสอบถาม	ปัจจุบัน	อุดมศึกษา	-	อื่นๆ	ภาคเหนือ ภาคตะวันออก เชียงเหนือ	ประเมินสภาพโดยกลุ่มตัวอย่าง
เนื้อหา	มาก	ประยุกต์	เชิงบรรยาย	แบบสอบถาม	ปัจจุบัน	ไม่เฉพาะเจาะจงระดับใด	-	พยาบาล/ผู้ปวย	ภาคกลาง	ประเมินสภาพโดยกลุ่มตัวอย่าง
หลักสูตร	มาก	ประยุกต์	เชิงบรรยาย	แบบสอบถาม	ปัจจุบัน	มัธยมศึกษา	คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์	ครู/อาจารย์ กรมสามัญ	ภาคกลาง	ประเมินสภาพโดยกลุ่มตัวอย่าง
จุดมุ่งหมายของหลักสูตร	น้อย	ประยุกต์	เชิงบรรยาย	แบบสอบถาม	ปัจจุบัน	อุดมศึกษา	ไม่เกี่ยวกับวิชาใด	เอกสาร	ภาคกลาง	ประเมินสภาพโดยกลุ่มตัวอย่าง
การสร้างหลักสูตร	น้อยที่สุด	ประยุกต์	เชิงบรรยาย	แบบสอบถาม	ปัจจุบัน	มัธยมศึกษา	ไม่เกี่ยวกับวิชาใด	ครู/อาจารย์	ภาคตะวันออก เชียงเหนือ หัวประเทศ	ประเมินสภาพโดยกลุ่มตัวอย่าง
การนำหลักสูตรไปใช้	มากที่สุด	ประยุกต์	เชิงบรรยาย	แบบสอบถาม	ปัจจุบัน	มัธยมศึกษา	อื่นๆ	ครู/อาจารย์	ภาคตะวันออก เชียงเหนือ ภาคกลาง	ประเมินสภาพโดยกลุ่มตัวอย่าง
การวิเคราะห์หลักสูตร	น้อย	ประยุกต์	เชิงบรรยาย	แบบวิเคราะห์งาน	ปัจจุบัน	มัธยมศึกษา	กลุ่มสห... สห... ศึกษะ, กทม.	เอกสาร	ภาคกลาง	ประเมินสภาพโดยกลุ่มตัวอย่าง
การประเมินหลักสูตร	น้อย	เชิงประเมิน	เชิงบรรยาย	แบบสอบถาม	ปัจจุบัน	อุดมศึกษา	พยาบาลศึกษา ไม่เกี่ยวกับวิชาใด	อื่นๆ	ภาคกลาง	ประเมินสภาพโดยกลุ่มตัวอย่าง

อภิปรายผลการวิจัย

1. มหาคณบดีสนใจปัญหาใหม่และสามารถใช้วิธีวิจัยได้เหมาะสมกับปัญหา

จากการวิเคราะห์ประเภทของข้อความรู้ที่มหาคณบดีศึกษา พบว่า โดยภาพรวมแล้ว มหาคณบดีคิดส่วนใหญ่ศึกษาข้อความรู้ที่อธิบายสภาพของตัวแปรมากกว่าข้อความรู้ที่อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร มีเพียงมหาคณบดีภาควิชาจิตวิทยา ภาควิชาวิจัยการศึกษา และภาควิชาโสตทัศนศึกษา ที่ศึกษาข้อความรู้ที่อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรมากกว่าข้อความรู้ที่อธิบายสภาพของตัวแปร และวิธีวิจัยที่ใช้เป็นอันดับหนึ่งคือวิธีวิจัยเชิงบรรยาย ส่วนวิธีวิจัยเชิงทดลองใช้มากเป็นอันดับสอง

Jean Royer Dyer (1979) ได้อธิบายแบ่งประเภทของปัญหาวิจัยซึ่งสอดคล้องกับลักษณะการแบ่งประเภทของข้อความรู้ในงานวิจัยนี้ กล่าวคือ เมื่อพิจารณาปัญหาของการวิจัยจากตัวแปรหลักที่ศึกษาแล้ว อาจแบ่งปัญหาวิจัยออกได้เป็น 3 ประเภท คือ

1. ประเภทที่อธิบายสภาพของตัวแปร (descriptive questions) เป็นการวิจัยที่พยายามอธิบาย บรรยายสภาพของตัวแปร หรือบรรยายลำดับของเหตุการณ์ในสภาพธรรมชาติ
2. ประเภทที่อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร (association questions) เป็นการวิจัยที่มุ่งอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร หรือศึกษาว่ามีตัวแปรใดบ้างที่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรที่เรามุ่งศึกษา ซึ่งอาจเป็นความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร 2 ตัว หรือมากกว่าก็ได้
3. ประเภทที่อธิบายความสัมพันธ์เชิงเหตุผลระหว่างตัวแปร (causal questions) เป็นการวิจัยที่พยายามอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร โดยที่มีตัวแปรหนึ่งเป็นตัวแปรเหตุที่ทำให้เกิดตัวแปรอื่นๆ ปัญหาวิจัยลักษณะนี้มี 2 แบบ คือ แบบที่ 1 มีตัวแปรทดลองหรือตัวแปรจัดกระทำ ซึ่งแบบวิจัยมักเป็นการวิจัยเชิงทดลอง ส่วนอีกแบบหนึ่งเป็นปัญหาวิจัยซึ่งเป็นแบบของการวิจัยเชิงบรรยาย แต่มักจะมีคำซึ่งมีความหมายของความเป็นเหตุเป็นผล เช่น ผลของ... ผลกระทบของ... หรือ สาเหตุของ... เป็นต้น (Dyer 1979: 142-147)

จากลักษณะของปัญหาวิจัย 3 ประเภท จะเห็นว่า มีลักษณะพัฒนาการของความลึกซึ้งในการอธิบายปัญหาหรือปรากฏการณ์ของข้อความรู้ที่ได้จากผลการศึกษาประเภทที่ 1 มาสู่ประเภทที่ 2 และประเภทที่ 3 โดยที่ปัญหาวิจัยประเภทแรกเป็นการวิจัยเพื่อสำรวจหรือค้นหาหรืออธิบายว่า ปัญหาที่ศึกษานั้นมีลักษณะเป็นอย่างไร และหรือประกอบไปด้วยตัวแปรใดบ้าง ในขั้นนี้ผู้วิจัยยังไม่รู้อะไรเกี่ยวกับปัญหาหรือตัวแปรเหล่านั้นมากนัก ซึ่งคำถามลักษณะนี้จำเป็นต้องมีการทำวิจัยในระยะแรกของการบุกเบิกแสวงหาคำตอบในสาขาใหม่หรือการขยายขอบเขตของความรู้ในสาขา ปัญหาวิจัยประเภทที่ 2 เป็นปัญหาการวิจัยที่ควรทำการศึกษาในขั้นต่อไปจากปัญหาประเภทแรก คือหลังจากที่ผู้วิจัยรู้จักลักษณะของตัวแปรในปัญหานั้นดีแล้วก็พยายามที่จะศึกษาต่อไปว่าตัวแปรปัญหาเหล่านั้น

มีความสัมพันธ์กันหรือไม่ หรือสัมพันธ์กับตัวแปรใดบ้าง ส่วนปัญหาวิจัยประเภทที่ 3 มักเป็นการวิจัยที่ต่อจากประเภทที่ 2 คือ เมื่อผู้วิจัยรู้จักลักษณะของตัวแปรปัญหาว่ามีตัวแปรใดบ้างที่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรปัญหาที่ศึกษาก็พยายามหาคำตอบต่อไปว่าตัวแปรปัญหาที่ต้องการศึกษานั้นน่าจะเป็นผลมาจากตัวแปรเหตุตัวใด จากลักษณะของการวิจัย ปัญหาประเภทที่ 2 และ 3 นั้น ผู้วิจัยย่อมต้องมีความรู้เกี่ยวกับปัญหาที่ศึกษาค่อนข้างลึกซึ้งมากกว่าประเภทแรก ดังนั้นสาขาวิชาใดที่ความรู้ในสาขานั้นมีความเข้มข้นลึกซึ้งมากก็เอื้อที่จะให้นักวิจัยในสาขานั้นสามารถทำวิจัยในปัญหาประเภทที่ 2 และ 3 มากขึ้น หรือกล่าวได้อีกนัยหนึ่งคือ ถ้านักวิจัยต้องการบุกเบิกข้อความรู้ใหม่ หรือศึกษาปัญหาใหม่ ๆ ก็จำเป็นต้องเริ่มต้นศึกษาที่ปัญหาประเภทที่ 1 ก่อน จึงค่อยเขียนขึ้นไปถึงขั้นปัญหาประเภทที่ 2 และ 3 ได้

ลักษณะของประเภทปัญหา และประเภทของข้อความรู้ดังอธิบายข้างต้นสัมพันธ์กับประเภทของวิธีวิจัย โดยที่วิธีวิจัยที่เหมาะสมกับปัญหาประเภทที่ 1 และ 2 นั้น คือวิธีวิจัยเชิงบรรยาย ส่วนปัญหาประเภทที่ 3 นั้นมักใช้วิธีวิจัยเชิงทดลองในกรณีที่ผู้วิจัยจัดกระทำให้เกิดตัวแปรเหตุ และใช้วิธีวิจัยเชิงบรรยายในกรณีที่ตัวแปรเหตุนั้นมีได้จัดกระทำโดยนักวิจัย จากการพิจารณานโยบายด้านการวิจัยของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยในแผนพัฒนาการศึกษาระยะที่ 5 (พ.ศ. 2525-2529) ที่กล่าวถึงนโยบายการวิจัยสำหรับระดับปริญญาโทว่าต้องการมุ่งให้นิสิตมีความสามารถในวิธีการวิจัยเป็นสำคัญนั้นตีความได้ว่า สิ่งที่บัณฑิตวิทยาลัยควรมุ่งเน้นคือความถูกต้องเหมาะสมของวิธีวิจัยมิใช่ความลึกซึ้งของปัญหาวิจัย สิ่งที่สำคัญคือบัณฑิตต้องมีความสามารถเลือกวิธีวิจัยให้เหมาะสมกับปัญหาวิจัย สำหรับความลึกซึ้งนั้นให้เป็นอิสระแก่นักวิจัยเอง จากการสังเกตของผู้วิจัยขณะทำการวิเคราะห์วิทยานิพนธ์เพื่อบันทึกข้อมูลนั้นพบว่า งานทุกเล่มมหาบัณฑิตสามารถเลือกวิธีการวิจัยได้เหมาะสมกับลักษณะข้อความรู้ คือ เมื่อข้อความรู้เป็นประเภทที่ 1 หรือ 2 (หรือปัญหาประเภทที่ 1 หรือ 2) นั้นวิธีวิจัยที่มหาบัณฑิตใช้คือวิธีวิจัยเชิงบรรยาย และเมื่อข้อความรู้เป็นประเภทที่ 3 ที่มีตัวแปรเหตุเป็นตัวแปรที่ผู้วิจัยจัดกระทำนั้นวิธีวิจัยที่ใช้ คือวิธีวิจัยเชิงทดลอง แต่ถ้าตัวแปรเหตุเป็นตัวแปรที่ผู้วิจัยมิได้จัดกระทำวิธีวิจัยที่ใช้คือวิธีวิจัยเชิงบรรยาย นอกจากนี้ในทางปฏิบัติในการหาหัวข้อวิทยานิพนธ์ของนิสิตบัณฑิตศึกษา และการพิจารณาหัวข้อวิทยานิพนธ์ของคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์นั้นได้ให้ความสำคัญกับความใหม่ของเรื่องที่จะวิจัย เห็นได้จากการที่ไม่สนับสนุนให้วิจัยในเรื่องที่ซ้ำกัน นิสิตจึงพยายามค้นหาหรือศึกษาตัวแปรใหม่ ๆ หรือตั้งคำถามในการวิจัยใหม่อยู่เรื่อยๆ และนอกจากนั้นความแตกต่างระหว่างอายุของสาขาวิชาต่างๆของคณะครุศาสตร์อาจเป็นตัวแปรที่สำคัญตัวหนึ่ง ทั้งนี้เพราะมีหลายสาขาวิชาที่เปิดทำการสอนมาไม่นานนัก เช่น สาขาวิชาอุดมศึกษา สาขาวิชาพื้นฐานการศึกษา และสาขาวิชาศิลปศึกษา เป็นต้น ดังนั้นการระบุปัญหาและการบุกเบิกข้อความรู้ที่ผ่านมามีอายุยังไม่ชัดเจนหรือไม่เพียงพอ จึงทำให้ยังมีความต้องการและจำเป็นต้องมีการวิจัยเพื่อให้ได้ข้อความรู้ประเภทที่ 1 คือปัญหาใหม่อยู่อีกจำนวนมาก

จากการที่นโยบายของบัณฑิตวิทยาลัยเน้นความถูกต้องของวิธีวิจัยเป็นสำคัญ แต่ไม่เน้นความลึกซึ้งของข้อความรู้ การปฏิบัติของคณะกรรมการบัณฑิตศึกษาคณะครุศาสตร์ที่เน้นความใหม่ของปัญหาวิจัยและความใหม่ของหลายสาขาวิชาของคณะครุศาสตร์ ดังกล่าวข้างต้นจึงน่าจะเป็นเหตุผลสำคัญที่อธิบายว่า เป็นสิ่งที่สมควรแล้วที่ข้อความรู้ซึ่งได้จากวิทยานิพนธ์ในช่วงปีการศึกษา 2525-2528 เป็นข้อความรู้ประเภทที่ 1 เป็นส่วนใหญ่ และเนื่องจากข้อความรู้ส่วนใหญ่เป็นข้อความรู้ประเภทที่ 1 วิธีวิจัยส่วนใหญ่ก็ควรเป็นวิธีวิจัยเชิงบรรยาย

ข้อค้นพบดังกล่าวบ่งชี้ว่างานวิทยานิพนธ์ที่มหาบัณฑิตของคณะครุศาสตร์ผลิตออกมาในช่วงปีการศึกษา 2525-2528 ซึ่งเป็นช่วงของแผนพัฒนาการศึกษาระยะที่ 5 นั้นเป็นไปตามนโยบายของบัณฑิตวิทยาลัย และความคาดหวังของบัณฑิตศึกษาคณะครุศาสตร์

2. สาระส่วนที่วิจัยเกี่ยวกับส่วนประกอบทางการศึกษาและการจัดการศึกษา

จากการวิเคราะห์สาระทางการศึกษาที่มหาบัณฑิตสนใจศึกษา พบว่าโดยภาพรวมแล้ว ส่วนใหญ่มหาบัณฑิตสนใจศึกษาสาระด้านส่วนประกอบทางการศึกษาและการจัดการศึกษา โดยมีถึงร้อยละ 88.0 ของสาระทางการศึกษาทั้งหมด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสาระในด้านนี้ประกอบด้วยสาระย่อย ซึ่งเป็นส่วนประกอบสำคัญของศาสตร์ทางการศึกษา อันได้แก่ สาระเกี่ยวกับหลักสูตร ผู้เรียน การจัดการศึกษา แบ่งเป็นกระบวนการศึกษาและกระบวนการเรียนการสอน เนื้อหา ผลผลิตทางการศึกษา และบริบททางการศึกษา ซึ่งก็สอดคล้องกับลักษณะการเรียนการสอนของภาควิชาต่างๆของคณะครุศาสตร์ด้วย ส่วนสาระในด้านพื้นฐานทางการศึกษา การวิจัยทางการศึกษา และการศึกษาโครงการนั้นมีการศึกษาเพียงส่วนน้อย อาจเป็นเพราะสาระดังกล่าวเป็นสาระที่เป็นพื้นฐานของงานด้านการศึกษา ซึ่งต้องการผู้วิจัยที่มีความรู้ในเรื่องนั้นๆโดยเฉพาะ และเมื่อพิจารณาแต่ละภาควิชา พบว่า ส่วนใหญ่มหาบัณฑิตสนใจศึกษาสาระด้านส่วนประกอบทางการศึกษา และการจัดการศึกษาเหมือนกันทุกภาควิชา แต่มีความแตกต่างกันในสาระที่ศึกษาเป็นอันดับรองลงมา คือ ภาควิชาจิตวิทยา และภาควิชาสารัตถศึกษา ศึกษาสาระด้านพื้นฐานทางการศึกษามากที่สุด ซึ่งอาจเป็นเพราะภาควิชาทั้งสองนี้สอนเน้นด้านพื้นฐานทางการศึกษาอยู่แล้ว ภาควิชาประถมศึกษา ศึกษาสาระด้านการศึกษาโครงการมากที่สุด ซึ่งอาจเป็นเพราะในระดับประถมศึกษานั้นมีโครงการเป็นจำนวนมากที่ทำโดยหน่วยงานต่างๆของรัฐบาล อีกทั้งนิสิตมหาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ส่วนใหญ่ก็ทำงานในหน่วยงานของรัฐบาล จึงอาจเป็นไปได้ที่นิสิตเหล่านี้จะทำวิจัยในสาระด้านการศึกษาโครงการที่หน่วยงานของตนเกี่ยวข้องอยู่ และสำหรับภาควิชาวิจัยการศึกษานั้นศึกษาสาระด้านการวิจัยทางการศึกษามากที่สุด ทั้งนี้เพราะเป็นภาควิชาที่สอนสาระเกี่ยวกับการวิจัยทางการศึกษาโดยตรงนั่นเอง จึงอาจกล่าวได้ว่าสาระที่มหาบัณฑิตภาควิชาต่างๆศึกษานั้น ตรงตามสาขาวิชาที่มหาบัณฑิตศึกษาอยู่

3. มหาคณบดีของคณะครุศาสตร์ส่วนใหญ่ขอวิจัยสาระด้านกระบวนการเรียนการสอน เมื่อพิจารณาเฉพาะวิทยานิพนธ์ที่ศึกษาระดับส่วนประกอบทางการศึกษาและการจัดการศึกษาแล้ว พบว่า โดยภาพรวมมหาคณบดีศึกษาระดับการจัดการศึกษาอันเป็นสาระที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการทางการศึกษามากที่สุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งสาระในด้านกระบวนการเรียนการสอน ซึ่งคล้ายกับผลการวิจัยของ จาริรัตน์ ปรกแก้ว (2528) ที่ค้นพบว่างานวิจัยทางด้านครุศึกษานั้น ส่วนใหญ่จัดอยู่ในประเภทกระบวนการของการครุศึกษา และอาจเป็นเพราะมีวิทยานิพนธ์เป็นจำนวนมากที่ผลิตโดยนิสิตภาควิชามัธยมศึกษา ซึ่งประกอบด้วยสาขาวิชาทางการสอนทั้งสิ้น จึงทำให้มีงานวิจัยที่ศึกษาระยะเกี่ยวกับกระบวนการของการศึกษาเป็นจำนวนมากด้วย

ส่วนสาระที่มีการศึกษาปริมาณน้อยที่สุดได้แก่ สาระในด้านหลักสูตร ซึ่งเป็นส่วนของปัจจัยเบื้องต้นทางการศึกษา ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการศึกษาเกี่ยวกับหลักสูตรที่ทำนั้นมักหมายถึงหลักสูตรระยะยาว อันได้แก่ หลักสูตรระดับประถมศึกษา หลักสูตรระดับมัธยมศึกษา ซึ่งอาจมีผู้ทำวิจัยไว้บ้างแล้วในช่วงก่อนปีการศึกษา 2525 และอาจเป็นเพราะในระดับมหาคณบดีนี้ไม่มีสาขาที่ศึกษาทางด้านหลักสูตร โดยตรงอย่างเช่นในระดับดุษฎีบัณฑิตก็ไม่ได้ จึงทำให้งานวิจัยเกี่ยวกับด้านหลักสูตรมีปริมาณน้อย

เมื่อพิจารณาการแจกแจงของสาระด้านส่วนประกอบทางการศึกษาและการจัดการศึกษาในแต่ภาควิชา พบว่า มหาคณบดีภาควิชาประถมศึกษา ภาควิชามัธยมศึกษา และ ภาควิชาโลดทัศนศึกษา ส่วนใหญ่ศึกษาระยะเกี่ยวกับการจัดการศึกษาอันเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการทางการศึกษา (process) โดยเฉพาะสาระด้านกระบวนการเรียนการสอน ซึ่งอาจเป็นเพราะทั้ง 3 ภาควิชาเน้นในด้านการสอน วิธีสอน หรือการใช้สื่อประกอบการสอน โดยเฉพาะภาควิชามัธยมศึกษาที่สาขาต่างๆเป็นสาขาทางการสอนทั้งสิ้น ส่วนมหาคณบดีภาควิชาจิตวิทยา ภาควิชาวิจัยการศึกษา และภาควิชาพลศึกษา ส่วนใหญ่ศึกษาระยะด้านผู้เรียนอันเป็นส่วนหนึ่งของปัจจัยเบื้องต้นทางการศึกษา (input) และเป็นที่น่าสังเกตว่าสาระด้านผู้เรียนที่มหาคณบดีศึกษานี้ส่วนใหญ่เป็นผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษา ทั้งๆที่ 3 ภาควิชาดังกล่าวไม่ได้เน้นการศึกษาในระดับใดระดับหนึ่งอย่างเช่น ภาควิชามัธยมศึกษา ภาควิชาประถมศึกษาและภาควิชาอุดมศึกษา แต่ทั้งนี้อาจเป็นเพราะมหาคณบดีทั้ง 3 ภาควิชาดังกล่าวส่วนใหญ่เป็นครูที่สอนในระดับมัศึกษาก็เป็นได้ ส่วนมหาคณบดีภาควิชาสารัตถศึกษา ภาควิชาอุดมศึกษา และภาควิชาบริหารการศึกษานั้นส่วนใหญ่ศึกษาระยะด้านบริบททางการศึกษาอันเป็นส่วนหนึ่งของสภาวะแวดล้อมทางการศึกษา (context) ซึ่งประกอบด้วย ครู ผู้บริหาร บุคลากรอื่นๆ ผู้ปกครอง โรงเรียน และชุมชน สำหรับมหาคณบดีภาควิชาพยาบาลศึกษา ส่วนใหญ่สนใจสาระด้านเนื้อหา ซึ่งเป็นส่วนที่ไปขยายความรู้ในศาสตร์ที่ตนศึกษา จากผลการวิจัยดังกล่าวจะเห็นได้ว่าไม่มีภาควิชาใดที่ให้ความสนใจในสาระด้านผลผลิตเป็นพิเศษเลย

จากผลการวิเคราะห์สาระทางการศึกษาในวิทยานิพนธ์ของมหานัทิตที่กล่าวในข้อ 2 และ 3 นั้น เป็นที่น่าสนใจว่าทิศทางของการวิจัยที่มหานัทิตผลิตออกมาให้แก่สังคม ตรงกับทิศทาง การวิจัยของแต่ละภาควิชาหรือของคณะครุศาสตร์หรือไม่ และสมควรที่จะมีการกำหนดขอบเขต เนื้อหาหรือจุดเน้นในการทำวิจัยแก่มหานัทิตหรือไม่ในอนาคต

4. มหานัทิตผลิตงานวิจัยที่เป็นการวิจัยประยุกต์

เมื่อพิจารณาวิธีการศึกษาข้อความรู้ พบว่า ส่วนใหญ่เป็นการวิจัยประยุกต์ (ร้อยละ 97.3 ของงานวิจัยทั้งหมด) เช่นเดียวกับผลการวิจัยของ พัชรี คราประยูร (2513) ชูระวี ชัย- กิจไทย (2521) ชูชม ธรรมธรรม (2527) และอชรีชัย สนั่นไหว (2527) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ การวิจัยประยุกต์นั้นมุ่งนำผลการวิจัยไปใช้ เป็นสำคัญ จึงมีผู้ทำการวิจัยประเภทนี้มากเพื่อนำผลวิจัย ไปใช้ ดังนั้นควรมีการศึกษาหรือวิเคราะห์ประโยชน์ที่ได้จากการวิจัยประยุกต์ หรือศึกษาถึงการนำ ผลการวิจัยเหล่านี้ไปใช้ ว่ามีเป็นปริมาณมากน้อยเพียงใด

ส่วนข้อค้นพบที่ว่าส่วนใหญ่เป็นการศึกษา เรื่องในปัจจุบันขณะที่ทำวิจัย และส่วนน้อย เป็นเรื่องในอดีตและอนาคตนี้อาจเนื่องมาจากงานวิจัยที่ผลิตออกมามีส่วนใหญ่เป็นการวิจัยประยุกต์ที่ ต้องการใช้ผลการวิจัยเพื่อนำไปแก้ปัญหาไม่ได้ต้องการทราบสภาพในอดีต นอกจากนั้นแนวคิดและ วิธีการศึกษาเกี่ยวกับอนาคตนั้น เพิ่งจะมีนักวิชาการที่มุ่งมั่นเผยแพร่ในช่วงไม่นานมานี้เอง

5. ข้อความรู้อันใหญ่อยู่ในบริบทของการมัธยมศึกษาในเมืองใหญ่

บริบทของข้อความรู้ พบว่าส่วนใหญ่เป็นการศึกษาในระบบ โดยเฉพาะในระดับ มัธยมศึกษา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะภาควิชามัธยมศึกษาเป็นภาควิชาที่มีวิทยานิพนธ์จำนวนมากที่สุด สำหรับการศึกษานอกระบบนั้นมีการศึกษาเพียงเล็กน้อย อันเนื่องมาจากมหานัทิตที่ศึกษาทางด้าน การศึกษานอกระบบโรงเรียนโดยตรงนั้นมีเพียงสาขาเดียวซึ่งรวมอยู่ในภาควิชาวิจัยการศึกษา ใน ด้านวิชาที่เกี่ยวข้องพบว่าเป็นการศึกษาโดยไม่เกี่ยวข้องกับวิชาใดมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ สาระที่มหานัทิตศึกษาส่วนใหญ่ นั้น เป็นการศึกษโดยทั่วไปไม่เจาะจงในวิชาใดวิชาหนึ่งเหมือน ภาควิชามัธยมศึกษา และเป็นที่น่าสนใจที่ไม่มีการศึกษาเกี่ยวข้องกับวิชาศิลปศึกษาและวิชาการ ศึกษาเลย ซึ่งเป็นเพราะภาควิชาศิลปศึกษานั้นเริ่มเปิดสอนในปีการศึกษา 2528 ดังนั้นในปีการ ศึกษา 2525-2528 จึงไม่มีวิทยานิพนธ์ที่ผลิตโดยมหานัทิตภาควิชาศิลปศึกษาเลย ส่วนในด้าน วิชาการศึกษานั้น เป็นที่น่าสนใจว่าเพราะเหตุใดจึงไม่มีการศึกษาเกี่ยวข้องกับวิชานี้เลยทั้งที่เป็น วิชาทางด้านการศึกษาโดยตรง

ข้อมูลที่ใช้ส่วนใหญ่เป็นข้อมูลการประเมินสภาพหรือพฤติกรรมโดยกลุ่มตัวอย่าง ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยส่วนใหญ่ คือ แบบสอบถาม แหล่งข้อมูลที่ใช้มากที่สุดคือ นักเรียนหรือนักศึกษา ซึ่งได้ผลเช่นเดียวกับการวิจัยของ ชูระวี ชัยกิจไทย (2521) วีรวรรณ ยุทธนากรชัย อชรีชัย สนั่นไหว และ เน้นุณิศ ประวีณวรกุล (2527) วีรศักดิ์ บรรณาธรรม และ

อัจฉรา ดิษฐ์พันธ์ (2528) แต่แตกต่างกันในระดับการศึกษาของนักเรียนหรือนักศึกษาที่เป็นประชากร คือ ผลการวิจัยนี้พบว่าใช้นักเรียนในระดับมัธยมศึกษาเป็นแหล่งข้อมูลมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะวิทยานิพนธ์ส่วนใหญ่ศึกษาในระดับมัธยมศึกษามากที่สุด โดยนักเรียนเหล่านี้อยู่ในสังกัดกรมสามัญศึกษามากที่สุด สำหรับพื้นที่ที่เก็บรวบรวมข้อมูลพบว่ามีการศึกษาในทั้ง 4 ภาค โดยเฉพาะจังหวัดใหญ่ และภาคที่มีการเก็บข้อมูลมากที่สุดคือ ภาคกลาง โดยเฉพาะกรุงเทพมหานคร ทั้งนี้อาจเป็นเพราะจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นมหาวิทยาลัยที่ตั้งอยู่ในกรุงเทพมหานครอันเป็นเมืองใหญ่นิสิตที่กำลังทำวิทยานิพนธ์จึงมีความสะดวกมากกว่าในการเก็บข้อมูลจากประชากรที่มีเป็นจำนวนมากในกรุงเทพมหานคร อีกทั้งค่าใช้จ่ายในการเดินทาง และค่าใช้จ่ายต่างๆที่ต้องใช้ในการเก็บข้อมูลก็ไม่สูงมากเหมือนกับในต่างจังหวัด รวมทั้งความจำกัดในเรื่องเวลาของผู้วิจัยด้วย ซึ่งผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับการวิจัยของ พิชัย ดลเสมอ (2526) และวิวรรณ ยุทธนากรชัย (2527) ด้วย

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

1. ควรมีการสังเคราะห์ผลการวิจัยในแต่ละลาระทางการศึกษา ซึ่งเป็นส่วนที่จะชี้ถึงสภาพปัจจุบันของข้อความรู้ในสาระต่างๆ เหล่านี้
2. ควรมีการวิจัยเพื่อหาแนวทางเพิ่มศักยภาพให้มหานักคิดสามารถทำการวิจัยบริสุทธิ์
3. ควรมีการวิจัยในลักษณะเช่นเดียวกันนี้ในทุกแผนพัฒนาการศึกษา ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ทั้งนี้จะได้ทราบจุดเน้นหรือแนวทางในการทำวิจัยซึ่งเป็นผลงานของนิสิต ว่าเป็นไปตามทิศทางหรือนโยบายของการวิจัยในแผนพัฒนาการศึกษาของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยเฉพาะของคณะครุศาสตร์หรือไม่

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1. ผลการวิจัยนี้น่าจะเป็นประโยชน์ต่อนิสิตมหานักคิดและนักวิจัย ในการที่จะใช้เป็นฐานข้อมูล เพื่อค้นคว้าวรรณคดีที่เกี่ยวข้อง และค้นคว้าเพื่อทำการวิจัยต่อไปโดยพิจารณาจากสาระที่มีผู้วิจัยไว้น้อยหรือไม่มีผู้วิจัยเลย เนื่องจากงานวิจัยนี้ทำให้ได้ระบบข้อมูลที่สามารนำไปใช้ประโยชน์ในการค้นคว้างานวิจัยทางการศึกษาได้ โดยการบอกคำสำคัญของเรื่องที่เราสนใจ ตัวอย่างเช่น ถ้านิสิตต้องการทราบว่า ในปีการศึกษา 2528 นั้นมีงานวิจัยที่เกี่ยวกับเรื่องผลสัมฤทธิ์ในด้านความรู้ เป็นจำนวนกี่เรื่อง ชื่อเรื่องอะไรบ้าง นิสิตก็สามารถที่จะหาได้โดยให้เครื่องคอมพิวเตอร์พิมพ์เลขประจำเรื่อง แล้วผู้วิจัยจึงนำเลขประจำเรื่องไปค้นหางานวิจัยจาก

บัญชีรายชื่องานวิจัย ผู้วิจัยก็จะทราบว่างานวิจัยเรื่องผลสัมฤทธิ์ในด้านความรู้ นั้น มีจำนวนเท่าใด เป็นของภาควิชาใด และใครเป็นผู้ทำวิจัย ซึ่งสะดวกต่อการค้นคว้า

2. ผลการวิเคราะห์ที่ได้ น่าจะเป็นข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์ ในการที่จะใช้ทบทวนนโยบายด้านการวิจัยของนิสิตบัณฑิตศึกษา เพื่อวางแผนนโยบายด้านการวิจัยของนิสิตบัณฑิตศึกษาต่อไป

3. ผลการวิจัยโดยเฉพาะในด้านลักษณะข้อความรู้และบริบทของข้อความรู้ น่าจะเป็นข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อสาขาวิชาต่างๆของคณะครุศาสตร์ ในการพิจารณาว่างานวิจัยที่มหานิดิตผลิตให้แก่สังคมนั้น เป็นข้อความรู้ในลักษณะใด มีความเหมาะสมหรือไม่

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย